

Anbefalinger til klimalov og klimaråd i Danmark

Energiens Tingsted 2014

Indhold

Om Energiens Tingsted 2014	3
Anbefalinger fra gruppe 1	4
<i>Mål som klimaloven skal understøtte</i>	4
<i>Anbefalinger</i>	4
Anbefalinger fra gruppe 2	5
<i>Mål som klimaloven skal understøtte</i>	5
<i>Anbefalinger</i>	5
Anbefalinger fra gruppe 3	6
<i>Mål som klimaloven skal understøtte</i>	6
<i>Anbefalinger</i>	6
Anbefalinger fra gruppe 4	7
<i>Mål som klimaloven skal understøtte</i>	7
<i>Anbefalinger</i>	7
Anbefalinger fra gruppe 5	8
<i>Mål som klimaloven skal understøtte</i>	8
<i>Anbefalinger</i>	8
Deltagere på Energiens Tingsted 2014	9

Om Energiens Tingsted 2014

Energiens Tingsted er et årligt tilbagevendende arrangement, hvor Energifonden samler interessenter og eksperter for at diskutere et aktuelt energipolitisk emne og for at komme med anbefalinger til vores politikere.

I år var temaet den klimalov, der meget snart skal til behandling i Folketinget. Klima-, energi- og bygningsministeren skulle have modtaget anbefalingerne ved slutningen af arrangementet, men blev desværre forhindret i at deltage.

Vi har derfor valgt at fremsende tingstedets anbefalinger til ministeren og ordførerne for aftalepartierne. Vi er naturligvis klar over, at loven (stort set) er parat til fremsættelse, hvilket var svært at vurdere, da Energiens Tingsted blev planlagt for mange måneder siden.

Men vi håber, at vi alligevel kan bidrage med stof til eftertanke i den videre proces.

Arbejdet i Energiens Tingsted fandt sted i fem grupper, hvis anbefalinger følger nedenfor.

Med venlig hilsen og på vegne af Energifonden og Energiens Tingsted

Anne Grete Holmsgaard

Formand for Energifonden

Anbefalinger fra gruppe 1

Gruppen arbejdede under temaet *Transport*, men anbefalingerne er generelle.

Mål som klimaloven skal understøtte

Selvom det kan være dyrere at reducere CO₂ i transportsektoren, er der en tidsmæssig udfordring i at få udviklet og implementeret de teknologier og løsninger, der skal sikre 2050-målsætningen. Der er derfor behov for at få opstillet (10–15 årige) delmål eller pejlemærker for transportsektoren, som kan være retningsgivende for nationale tiltag for Danmarks ageren i EU og for at få skabt et stabilt investeringsklima.

Anbefalinger

Regeringen forpligtes til – i de tilfælde hvor den vælger ikke at følge Klimarådets anbefalinger - at argumentere for, hvorfor andre tiltag vil være bedre til at nedbringe udslippet af drivhusgasser med henblik på at forfølge det langsigtede klimapolitiske mål.

For at fremme den sektorintegration, der er et vigtigt formål med loven, er der behov for, at de ministerier, som anbefalingerne retter sig mod, selv fremlægger deres reaktioner på Klimarådets anbefalinger.

Der bør foretages en grundig vurdering af, om den økonomiske ramme (den svarer til, hvad UK's klimakomité alene har til eksterne analyser om året), der er afsat, reelt giver mulighed for at opbygge og drive et sekretariat, der har de bedste kompetencer inden for et område, der er så komplekst og tværgående som klimaområdet – og desuden være i god dialog med interessenterne på klimaområdet.

Det er vigtigt at forholde sig til, at transportsektoren adskiller sig fra andre sektorer ved at være meget borgernær: Transport vedrører borgernes hverdag og borgerne køber selv deres 'energiudstyr'. Man er derfor nødt til at tænke politik på en lidt anden måde end i resten af energisektoren.

Anbefalinger fra gruppe 2

Gruppen arbejdede under temaet *Landbrug* (jordbrug), men anbefalingerne er generelle.

Mål som klimaloven skal understøtte

2020

- ✓ Der ligger en realistisk politisk aftale.

Andre mål

- ✓ De langsigtede mål er vigtige, og klimaloven skal være klar ift. målene.

Anbefalinger

Kriterier, som Klimarådet skal anvende til vurdering af omstillingsveje mod lavemissionssamfund

- Omkostningseffektivitet
- Skal kunne håndtere anderledes sektorer, fx skovbruget (meget lang tidshorisont)
- international benchmark/vurdering
- inddrage international klimavidenskab
- Skal finde en vej ifht. ILUC (pas på med store modeller – brug partielle analyser)
- Forholde sig til retning og tempo, investeringshorisonter, omkostninger ifm. klimaforandringer.

Forankring af Klimarådets anbefalinger

- Politikerne skal tro på, at de bliver genvalgt ved at lytte til rådets anbefalinger
- Anbefalinger skal være politisk anvendelige
- Skal have faglig tyngde og respekt

Sikring af offentlig debat

- Følgeorgan af interessenter med passende niveau af indflydelse
- interessenter skal have kommunikation med bagland
- inspiration kan hentes i Etisk Råd.

Anbefalinger fra gruppe 3

Gruppen arbejdede under temaet *Energiforbrug*, men anbefalingerne er generelle.

Mål som klimaloven skal understøtte

2015

- ✓ Der er etableret et uafhængigt klimaråd med den rigtige bemanding
- ✓ Få Klimarådet til at overleve et folketingsvalg
- ✓ Klimarådet skal forholde sig til både produktions- og forbrugssiden

2020

- ✓ Fremsætte scenarier med virkemiddelpakker på, hvordan man når 40 % CO₂-reduktion med klar fremstilling, af hvilke konsekvenser de forskellige "pakker" har
- ✓ Pakkerne skal både være på kort og lang sigt
- ✓ Alle sektorer skal udfordres på, hvordan de enkelte sektorer skal udvikles på kort og lang sigt i forhold til CO₂-udledning
- ✓ Klimaloven skal forholde sig til udviklingen i energiforbrug og -produktion

2025

- ✓ Forholde sig til de politisk opsatte mål
- ✓ Løbende forholde sig til, hvilke virkemidler der skal anvendes på kort og lang sigt
- ✓ Forholde sig til udviklingen i energiforbrug og -produktion

Andre mål

- ✓ Danmark fossilfrit i 2050

Anbefalinger

Kriterier, som Klimarådet skal anvende til vurdering af omstillingsveje mod lavemissionssamfund

- Omkostningseffektivitet i forhold til samfundsøkonomi, privatøkonomi og fordelingseffekter
- Inddrage alle sektorer både energiforbrug og -produktion samt landbrug, transport, industri, bygninger og miljø
- Graden af forsyningssikkerhed

Forankring af Klimarådets anbefalinger

- Fokus på inddragelse af de økonomiske ministerier og sektorministerierne
- Alle ministerier skal forholde sig til Klimarådets anbefalinger, evt. via tværministeriel task force
- Strategisk energiplanlægning: ENS har implementeringspligten og skal vurdere, hvilke virkemidler (anbefalet af Klimarådet), der skal forankres centralt eller lokalpolitisk, hvorefter lokalforankring skal sikres for de relevante virkemidler

Sikring af offentlig debat

- Årlig rapport, som beskriver de gennemregnede scenarier med tilhørende virkemiddelplaner
- Femårsplan (som også indeholder forventninger til de mere langsigtede planer)
- Markant formand med folkelig (presse) appeal
- De konkrete virkemidler, der vælges, nedbrydes til de relevante sektorer/brancher/interesseorganisationer/regioner etc. og gøres 'folkelige'
- Inddragelse af vækstfora

Andre anbefalinger

- Inddragelse af CO₂-effekter i de samfundsøkonomiske beregninger

Anbefalinger fra gruppe 4

Gruppen arbejdede under temaet *Energiproduktion*, men anbefalingerne er generelle.

Mål som klimaloven skal understøtte

- ✓ Kortlægning af, hvor og hvordan den grønne energi skal bruges
- ✓ Sammentækning af forretningsmodeller på tværs af sektorer
- ✓ Fremsætte scenarier
- ✓ Integration af klimapolitikken i andre sektorer og omvendt
- ✓ Langsigtet teknologiudvikling

Anbefalinger

Kriterier, som Klimarådet skal anvende til vurdering af omstillingsveje mod lavemissionssamfund

- Langsigtet samfundsøkonomiske vurderinger, herunder værdisætning af forsyningssikkerhed, konkurrenceevne, CO2 m.v. og som inddrager den internationale dimension
- Vejen derhen – mere retning end to streger under
- Potentialer (forstå potentialerne ud fra en forståelse af værdikæderne i sektorerne/brancherne)
- Politik – virkemidler (forskellen mellem samfundsøkonomi og privat økonomi = incitamenter/virkemidler)

Forankring af Klimarådets anbefalinger

- Sammensætning af rådet – fagligheden skal være i sekretariatet, og rådet skal bestå af repræsentanter, som har en bredere "erhvervs/livserfaring" og har politisk forståelse og høj integritet
- Reel interessentinddragelse etableres gennem årlige møder
- Langsigtet arbejdsplan udarbejdes, hvor interessenter bredt inkluderes i udarbejdelsen

Sikring af offentlig debat

- Være debatskabende – på den lange bane - frem for at tro, at man kommer med "sandheden"
- Mindset – flytte dagsorden år efter år
- Den årlige rapport fremlægges på en konference, hvor den kommenteres af et panel bestående af politikere (ikke kun energi- og klimapolitikere), erhvervsliv og interesseorganisationer. Den årlige rapport skal også beskrive, hvordan de har inddraget interessenter, og hvordan input herfra indgår/behandles i rapporten.

Anbefalinger fra gruppe 5

Gruppen arbejdede under temaet *Ressourcer og miljø*, men anbefalingerne er generelle.

Mål som klimaloven skal understøtte

2015

- ✓ Sikre at rådet er nedsat
- ✓ At initiativerne bliver sat på skinner (5-årige målsætninger – 15 års perspektiv)
- ✓ Udvikle plan for inddragelse af interessenter
- ✓ Facilitere indsatsen for udviklingen af rullende 5-årige målsætninger

2020

- ✓ Følge op på de første målsætninger for 2020 (redegørelse)
- ✓ At der opstilles rullende målsætninger for 2025, 2030 - i et 15 års perspektiv.

2025

- ✓ Sikre, at der rapporteres om fremdrift, samt at man løbende tilføjer ny viden i debatten. Give bud på virkemidler til opnåelse af de løbende 5 års målsætninger

Anbefalinger

Generelle anbefalinger

- Det er nødvendigt at Klimarådet gives mulighed for at tænke langsigtet – respekt for at opfyldelse af målsætninger tager tid
- Hvad skal der til for at opfylde de politiske målsætninger – vi må ikke have forventninger om at Klimarådet kan levere på kort sigt
- Omvendt er det også vigtigt at handle på den korte bane. Klimarådets opgave er at indtænke og vurdere de kortsigtede initiativer ind i en langsigtet strategi
- Mange af de forslag, der er i virkemiddelkataloget, får først virkning på længere sigt, men nogle kan implementeres hurtigt
- 15 års horisont nok nødvendig i stedet for 10 – også for at matche EU-målsætninger
- Mange klimatiltag forhandles og vedtages i forbindelse og synergi med andre politiske forhandlinger i de forskellige sektorer – transport, landbrug, affald etc. Klimarådets koordinerende rolle her skal defineres.

Kriterier, som Klimarådet skal anvende til vurdering af omstillingsveje mod lavemissionssamfund

- Klimarådet bør indtænke klimamæssig effektivitet – initiativer skal være robuste og give egentlig effekt
- Langsigtet omkostningseffektivitet – tage hensyn til hvilke områder der kan være hensigtsmæssigt at sætte i gang for at sætte noget nyt i gang
- Forsyningsikkerhed – nok ikke det store problem
- Konkurrenceevne, vækstmæssige og jobmæssige effekter skal vurderes

Forankring af Klimarådets anbefalinger

- Råd af uafhængige eksperter, men må ikke arbejde uden kontakt med omverdenen og dens aktører
- Rådet bør aktivt opsøge dialogen med sektorer og relevante eksperter for at fremfinde anbefalinger til ønskede omkostningseffektive virkemidler

Sikring af offentlig debat

- Sikre kontakt til omverdenen, workshops, konferencer, temadage.
- Sekretariatet skal agere selvstændigt og uafhængigt men samtidig udadvendt mod virkeligheden (dilemma). Det er nødvendigt for at sikre forankringen af Klimarådets anbefalinger.

Deltagere på Energiens Tingsted 2014

Anette Friis	Landbrug og Fødevarer
Anne Grete Holmsgaard	BioRefining Alliance
Birthe Rytter Hansen	KL
Brian Vad Mathiesen	Aalborg Universitet
Camilla Damsø	Dansk byggeri
Charlotte Søndergren	Dansk Energi
Hanne Jersild	WWF
Hans Erik Kristoffersen	Energinet.dk
Jacob Hartvig Simonsen	Dansk affaldsforening
Jan Dalsgaard Johannesen	Arla Foods
Janne Wichard Henriksen	Energistyrelsen
Jens Kamsgaard Schmidt	Danfoss
Jørgen Henningsen	Selvstændig
Kamma Holm Jonassen	Dansk Fjernvarme
Lars Bach Jensen	Dansk Industri
Louise Overvad Jensen	Dansk Fjernvarme
Lærke Flader	Dansk Elbils Alliance
Marie-Louise Brethner	Skovforeningen
Michael H. Nielsen	Dansk Byggeri
Morten Jakobsen	Arriva
Per Homan Jespersen	RUC
Peter Stigsgaard	Energi- og Olieforum
Poul Erik Jørgensen	Nykredit
Poul Erik Lauridsen	Gate 21
Rasmus Tengvad	Dansk Energi
Sine Beuse Faueryby	Danmarks Naturfredningsforening
Søren Dyck Madsen	Det Økologiske Råd
Thyge Nygaard	Danmarks Naturfredningsforening
Ulrik Stridbæk	DONG Energy